

Ansvarig chef

Datum

Dnr

Maria Berg

2026-08-24

2026-174

Samhällsbyggnadschef

Samrådsredogörelse för Energiplan för Hjo kommun

Samrådet

Enligt miljöbalken (6 kap. 3 §) ska en strategisk miljöbedömning genomföras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Hjo kommuns energiplan omfattas av detta krav eftersom den innehåller mål och åtgärder som påverkar bland annat energianvändning, produktion, distribution, transporter och beredskap.

Enligt miljöbalken (6 kap. 3 15 §) ska kommunen göra planen och miljökonsekvensbeskrivningen tillgängliga för allmänheten och de kommuner och myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda. De ska ges information om hur de kan ta del av förslaget och miljökonsekvensbeskrivningen samt hur och inom vilken tid synpunkter kan lämnas.

Allmänheten, kommunala instanser, statliga myndigheter, organisationer och övriga berörda har beretts tillfälle för samråd mellan den 2026-06-08 och 2026-07-06. Förslaget har varit utsänt för kännedom via e-post till berörda och funnits tillgängligt på fysiskt hos Hjo kommun och i Kulturkvarteret samt tillgängligt på kommunens hemsida.

Efter samrådet har 11 yttranden inkommit. I detta dokument sammanställs och besvaras inkomna synpunkter som berör energiplanen. Samtliga yttranden finns att tillgå i sin helhet hos Hjo kommun.

Följande har inget att erinra:

Namn	Inkommit
1. Miljösamverkan östra Skaraborg	2026-06-09
2. Trafikverket	2026-06-18
3. Svenska kraftnät	2026-06-23
4. Habo kommun	2026-06-24
5. Luftfartsverket	2026-07-06

Yttranden har lämnats av:

Namn	Inkommit
1. Vattenfall	2026-06-17
2. Tidaholms kommun	2026-06-24
3. Skövde kommun	2026-06-30
4. Försvarmakten	2026-07-01
5. Länsstyrelsen Västra Götaland	2026-07-06
6. Omställning Hjo	2026-07-06
7. Karlsborgs kommun	2026-08-05 (Inkommit sent)

1. Vattenfall

Vi har i nuläget inga synpunkter att tillföra gällande innehållet i stort. Däremot vill vi göra ett påpekande gällande bakgrundsbeskrivningen på sidan 3.

Gällande Vattenfall Eldistributions region- och lokalnät så delar vi inte kommunens beskrivning kring att:

"Det idag råder en betydande brist på både energitillgång och effektkapacitet i Skaraborg".

Eller beskrivningen att:

"Befintliga arbetstillfällen hotas därför av brist på effekt och att det riskerar att medföra att delar av näringslivet lämnar Skaraborg och Hjo..."

Vår bedömning är att Vattenfalls elnät i Hjo kommun är robust och att det med god marginal täcker befintlig och prognostiserad förbrukning. Däremot är det alltid svårt att förutse nya etableringar och stora ökningar av befintliga abonnemang.

Dessa kräver ofta utbyggnad av nätet och kan först göras när befintlig kund ansöker om det genom att skicka in en formell anslutningsförfrågan. Vårt uppdrag är att bidra till samhällets utveckling genom att säkerställa ett robust elnät och stödja omställningen mot ett fossilfritt Sverige, något vi gör tillsammans. Så vi ser fram emot fortsatt dialog och samverkan.

Kommunens kommentar:

Hjo kommun instämmer att Vattenfalls lokala elnät i Hjo kommun täcker med god marginal befintlig och prognostiserad förbrukning. Ur ett delregionalt perspektiv finns dock utmaningar kopplade till energiförsörjning och regionnätets kapacitet som på sikt kan påverka näringslivets utveckling och antalet arbetstillfällen i Skaraborg.

Enligt energiförsörjningsplan för Skaraborg förväntas elanvändningen i Skaraborg öka från cirka 3,7 TWh per år 2024 till cirka 7 TWh per år 2030. Det ökade elbehovet drivs främst av industrins omställning och elektrifieringen av transportsektorn. Elektrifieringen är särskilt betydelsefull för Skaraborg, där tillverkningsindustri och transporter utgör viktiga förutsättningar för regionens konkurrenskraft samt möjligheterna att behålla och skapa nya arbetstillfällen. Samtidigt finns en kraftigt ökande efterfrågan på nya elnätsanslutningar och utökad kapacitet i befintliga anslutningar för såväl produktion som konsumtion.

Kommunen är medveten om Vattenfalls handläggningsprocess där ärenden hanteras utifrån kördning och mognadsgrad. Dock upplevs det finnas en risk att företag som inte får sitt effektbehov tillgodosett inom önskad tidsram kan dessa investeringar försenas eller lokaliseras till andra regioner. Detta bedöms kunna påverka sysselsättningen och den ekonomiska utvecklingen i Skaraborg negativt.

Kommunen bedömer Vattenfalls synpunkter besvarade.

2. Tidaholms kommun

Samhällsbyggnadsnämndens beslut:

- Nämnden beslutar att som svar på remissen framhålla följande som yttrande: "Hjo kommun bör i sin energiplan ytterligare beakta miljöaspekter och landskapsbild samt konsekvenser för grannkommuner, boende och boendemiljöer."

Kommunens kommentar:

Energiplanens miljökonsekvensbeskrivning tar upp de miljöaspekter som kommunen bedömer riskera betydande miljöpåverkan. Däribland natur- och kulturmiljöer och människors hälsa. Energiplanen innehåller ställningstaganden för hur riskerna för negativ påverkan på ett övergripande plan ska mildras och motverkas. Ställningstaganden redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen där det lyfts fram att risker för påverkan även hanteras i översiktsplan, vindkraftsplan och tillståndprocesser.

3. Skövde kommun

Skövde kommuns bedömning är att Hjo kommun med de etablerade vindkraftverk som finns har goda förutsättningar att fortsätta att vara nettoexportör av elenergi. Det är en positiv ambition som är gynnsam för Skaraborg. Det är oroande att det bedöms som svårt att ersätta de befintliga vindkraftverken när de tas ur bruk, bland annat på grund av stoppområdet för höga objekt, då det kommer medföra ett bortfall av lokal elproduktion.

Kommunens kommentar:

Skövde kommuns yttrande föranleder inga ändringar.

4. Försvarsmakten

Riksintressen för totalförsvarets militära del

Av 3 kap. 9 § MB följer att mark- och vattenområden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Enligt 3 kap. 10 § MB ska försvarsintresset ges företräde om hela eller delar av området behövs för en anläggning för totalförsvaret, i de fall området omfattas av fler riksintressen än totalförsvarets och en avvägning mellan oförenliga riksintressen ska göras.

Riksintressen för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Huruvida ett riksintresse kan redovisas öppet eller inte baseras på en bedömning om en sådan redovisning skulle avslöja uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För en utförligare beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del inklusive en företeckning av alla öppet redovisade riksintressen hänvisar Försvarsmakten till myndighetens riksintressekataloger.

Anläggningar, verksamheter och intressen av betydelse för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess

Inom vissa områden och vid vissa anläggningar bedrivs verksamhet för totalförsvarets militära del som av sekretessskäl inte kan redovisas öppet. Det inkluderar dels flertalet fortifikatoriskt skyddade anläggningar byggda ovan eller under mark eller insprängda i berg. Det kan till exempel vara anläggningar för sensorsystem, radiosystem och telenät. Det kan även handla om andra typer av anläggningar som inte kan redovisas öppet. Tillsammans med totalförsvarets övriga förmågor bidrar dessa områden och anläggningar till den samlade försvarseffekten. Uppgifter om dessa anläggningar, verksamheter och intressen omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) då det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för rikets säkerhet om dessa uppgifter röjs. I vissa fall kan ändrad markanvändning som exempelvis vindkraftsetableringar innebära negativ påverkan på dessa verksamheter, anläggningar och intressen.

Försvarsmaktens synpunkter

Med anledning av ovan har Försvarsmakten svårigheter att vara förutsägbara i tidiga planeringsskeden på en övergripande nivå då detta riskerar att medföra skada på Försvarsmaktens intressen som omfattas av sekretess. Detta eftersom det bland annat riskerar att medföra röjande av uppgifter som kan skada landets försvar eller rikets säkerhet.

För fortsatt stöd gällande beskrivning av riksintressen som redovisas öppet hänvisas till riksintressekatalogen för Västra Götalands län.

I miljökonsekvensbeskrivningen saknas en redovisning av Försvarmaktens riksintresseområden. En mer komplett avvägning mellan befintliga riksintressen som energiplanen berör är betydande för att ge en fullständig bild av lämpliga alternativ avseende framtida energiförsörjning.

För att utesluta skada på Försvarmaktens intressen behöver en bedömning göras av varje enskilt planerat åtgärd. Försvarmakten vill betona att det är av stor vikt att kommande tillståndsärenden remitteras Försvarmakten. Försvarmakten har i regel inte möjlighet till tidig dialog utan huvudregeln är att Försvarmakten bereder vindkraftsärenden under formella samråd enligt Miljöbalken och Plan och bygglagen.

Kommunens kommentar:

Försvarmakten svårigheter kopplat till förutsägbarhet

Hjo kommun anser att Försvarmaktens begränsade möjligheter att delta i planeringsprocesser i ett tidigt skede och lämna förutsägbara besked riskerar att försvåra och försena utvecklingen av kommunens energisystem. Detta kan även påverka Försvarmaktens egna intressen negativt. Eftersom elektrifieringen och energiomställningen är av stor betydelse för samhällets samlade försörjningsförmåga. En tidigare dialog mellan Försvarmakten och kommunerna bedöms kunna bidra till en mer effektiv planeringsprocess, påskynda energiomställningen och skapa bättre planeringsförutsättningar för samtliga berörda aktörer.

Försvarmaktens riksintresseområden i miljöbedömningen

Redovisning av Försvarmaktens riksintresseområden har tillkommit i miljökonsekvensbeskrivningen under kapitlet "Betydande miljöeffekter".

5. Länsstyrelsen Västra Götaland

Kommenterar på avsnittet bakgrund

Det är bra att planen tar upp såväl nationella som regionala, delregionala och lokala mål och inriktningsdokument i detta avsnitt. Även den nyligen antagna Klimat- och energistrategin för länet bör dock nämnas i detta sammanhang.

Hjo kommun nämner i detta avsnitt också den energiförsörjningsplan som Skaraborgs kommunalförbund tagit fram. Hjo har valt att placera den beslutade gemensamma inledningen för kommunalförbundets energiplaner i en separat bilaga och energiförsörjningsplanen nämns endast övergripande i resten av energiplanen. Varför Hjo valt att göra så i stället för att använda energiförsörjningsplanen som det underlag den är tänkt att vara beskrivs inte i energiplanen vilket hade varit bra för tydligheten. Alternativt arbetas energiförsörjningsplanen in mer utförligt i energiplanen.

Kommentarer på avsnittet kommunens rådighet

Att kommunen anger en tidsaspekt (2040) för mål, innehåll och scenarier i energiplanen är bra. Det underlättar bedömningen av vilken förflyttning som behövs, vilka åtgärder som är lämpliga samt uppföljningen av planens mål.

I detta avsnitt nämns energiplanens koppling till den fysiska planeringen och att kommunen genom den kan skapa förutsättningar för energiinfrastruktur. Det är viktigt med en förståelse för att energiplanen i sin tur ska fungera som ett underlag i den fysiska planeringen genom att på ett konkret sätt identifiera viktiga områden och markanspråk där allmänna intressen för energiförsörjning behöver vägas mot andra samhällseliga intressen. En konkret och tydlig energiplan underlättar dessa bedömningar.

Kommentarer på avsnittet Hjo kommuns energisystem

Kommunens energisystem presenteras tydligt i planen. Energidistribution, energiproduktion och energianvändning är väl beskrivna. Texten fångar viktiga aspekter som energianvändningens utveckling över tid, att kommunen är nettoexportör av energi (vilket till stor del beror på vindkraften) och att hushållen står för den största energianvändningen medan transporterna är helt dominerande när det gäller den fossila energianvändningen.

Längst ner på sidan 11 bedömer kommunen att det inte finns några utmaningar för nätkapaciteten kopplat till nya elnätskunder utifrån förväntad samhällsutveckling och inga planerade etableringar finns som kräver en ökad kapacitet. Länsstyrelsen anser att det är missvisande att dra den slutsatsen enbart utifrån ett så pass snävt perspektiv.

Flera av de utmaningar som beskrivs längre fram i planen pekar på motsatsen, exempelvis vindkraftverk som kommer ha uppnått sin tekniska livslängd och kan behöva lokaliseras till nya platser, eventuellt tillkommande solcellsanläggningar, transportsektorns elektrifiering och lagrings- och flexibilitetslösningar. Och även om inga konkreta planer på nyetableringar i kommunen finns för närvarande finns kanske

önskemål om att sådana ska komma i framtiden? Har kommunen någon beslutad näringslivsstrategi eller liknande som beskriver önskvärd utveckling? Utifrån energiförsörjningsplanen för Skaraborg, finns det några behov att väga in?

Avsnittet om biogasproduktion är mycket kort och det framgår inte riktigt hur kommunen ser på biogasens roll i det lokala energisystemet. Det saknas även åtgärder kopplade till biogas i planen, exempelvis nämns det inte som något kommunen ska främja. Denna del vore bra att förtydliga i planen. Biogasen kan spela en viktig roll, inte minst utifrån beredskapsperspektivet och möjligheter till lokal energiproduktion.

Kommentarer på avsnittet Utmaningar och vägar framåt

Länsstyrelsen anser att avsnittet ger en bra genomgång av de utmaningar som finns i kommunen. Texten anger övergripande vilka kommande behov som finns och pekar delvis ut lämplig lokalisering/marktyp för de olika delarna som beskrivs. Det vore dock bra om avsnittet tydligare beskrev vägen framåt utifrån olika framtidsscenarier (som också finns beskrivna i MKB:n) och vad de skulle innebära mer konkret när det gäller markanspråk. För att energiplanen ska bli ett tydligt underlag för avvägningar i den fysiska planeringen behöver markanspråken tydligare kvantifieras. Det är svårt att veta hur framtiden kommer se ut, men att arbeta med scenarier är ett bra sätt att närma sig frågan.

Formuleringen på s 24 om att högre vindkraftverk har en större påverkan på bebyggelse, riksintressen som friluftsliv, naturvård eller människors hälsa bör ses över. Att större verk automatiskt innebär en större påverkan, särskilt om det innebär färre uppförda verk i framtiden än idag, är enligt Länsstyrelsens uppfattning en för snabb och snäv slutsats att dra. För att avgöra storleken på påverkan på olika intressen behöver utredningar och bedömningar göras i de enskilda fallen.

Kommentarer på avsnittet Åtgärder

När det gäller åtgärderna på sidan 36 och formuleringen att Hjo kommun i den fysiska planeringen "ska vara positiv till" utbyggnad av energiproduktion, energilagring, etablering av laddinfrastruktur och främjandet av hållbara transporter anser Länsstyrelsen att formuleringen behöver konkretiseras och kompletteras med faktiska behov i form av uppskattade markanspråk.

Åtgärdernas utformning väcker också flera frågor: Vad innebär "energilagring som ger nätnytta" mer specifikt? Vilken typ av laddinfrastruktur är det som behöver tillkomma utifrån att det tidigare i planen beskrivits att laddningen i kommunen främst sker genom hemmaladdning? Var ska laddinfrastruktur för tunga transporter etableras?

Det är bra att planen, åtminstone för vissa av punkterna, pekar på lämplig marktyp för utbyggnad men hur många lagringsanläggningar behövs exempelvis för att uppnå en robust energiförsörjning inom tidsramen för energiplanen och vad kan det innebära totalt sett i markanspråk?

Det är positivt att kommunen pekat ut en åtgärd som säger att vid planläggning av exploateringsområden för bostäder i Hjo tätort ska anslutning till fjärrvärmenätet väljas i första hand.

Det är mycket bra att kommunen pekat ut revidering och fördjupning av vindkraftsplanen som en åtgärd för att bibehålla kommunens roll som nettoexportör och för att klara energiomställningen lokalt. Vindkraftsplanen är från 2015 och många av områdena som pekas ut i den är inte längre aktuella av olika skäl. Länsstyrelsen anser däremot att den nuvarande formuleringen i energiplanen, att revideringen av vindkraftsplanen bör ske "på sikt", är vag och behöver bytas ut mot en angiven tidpunkt då revideringen ska ske/vara genomförd. Annars finns det risk att revideringen skjuts på framtiden och att det viktiga nyckeldokument som den reviderade vindkraftsplanen utgör saknas när gamla vindkraftverk behöver ersättas eller ny vindkraft etableras.

När det gäller åtgärden för energieffektivisering är det bra att koppla åtgärden till kommande krav i enlighet med exempelvis direktivet om energieffektivitet och direktivet om byggnaders energiprestanda som nämns tidigare i planen.

Kommentarer på bedömning av betydande miljöpåverkan

Utifrån den övergripande inriktning förslaget till energiplan har bedömer Länsstyrelsen att miljökonsekvensbeskrivningen tillräckligt väl beskriver relevanta miljöaspekter och redovisar betydande miljöeffekter. Energiplanering är en löpande process och i takt med att energiplanen blir mer konkret och exempelvis anger markanspråk och pekar ut lämplig mark för produktion och distribution av energi kommer även miljökonsekvensbeskrivningen behöva gå mer på djupet.

Kommunens kommentar:

Kommentarer på avsnittet bakgrund

Den gemensam energiplanen för Skaraborg har utgjort en viktig utgångspunkt i arbetet med energiplanen, vilket kommunen bedömer framgår i bakgrundskapitlet och planens innehåll. Kommunen bedömer att innehållet i den gemensamma inledningen återges i energiplanen. Vidare bedömer kommunen att kommunalförbundets energiförsörjningsplan är starkt representerad i Hjos energiplan.

Bakgrunden har kompletterats med Länsstyrelsens klimat- och energistrategi.

Kommentarer på avsnittet kommunens rådighet

Länsstyrelsens yttrande under avsnittet föranleder inga ändringar.

Kommentarer på avsnittet Hjo kommuns energisystem

Scenarier för Hjo kommuns energisystem

Efter samrådet har ett nytt kapitel tillkommit som beskriver möjliga scenarier för kommunens effektbehov 2040. Effektbehoven som redovisas ska inte betraktas som prognoser, utan som en del av underlaget till scenarioarbetet i energiplanen. Teknikutveckling, energieffektivisering och oförutsägbara händelser kan påverka utvecklingen och därmed förändra det framtida effektbehovet. Trots detta bedöms scenarierna utgöra en tillräckligt grund för att belysa behovet av framtida elbehovet i energisystemet.

För att belysa behovet av framtida energiproduktion har kommunen genomfört översiktliga beräkningar av hur många nya vindkraftverk som kan behövas för att bibehålla dagens nivå av lokal elproduktion. Beräkningarna utgår från moderna vindkraftverk motsvarande anläggningarna i Fågelås. En ungefärlig uppskattning av ett vindkraftverks markanspråk beskrivs. För vindkraft finns etablerade schabloner och ett omfattande underlag som möjliggör översiktliga bedömningar av ytbehovet. För annan elinfrastruktur - exempelvis batterilagring - saknas motsvarande etablerade schabloner och markanspråken varierar beroende på teknisk utformning, kapacitet och lokala förutsättningar. Kommunen bedömer därför att osäkerheterna i dagsläget är för stora för att möjliggöra tillförlitliga uppskattningar av markanspråket för dessa anläggningar.

Utmaningar kopplat till nätkapacitet

Texten om nätkapacitet på sidan 11 har reviderats för att tydligare beskriva de osäkerheter som är förknippade med energisystemets utveckling. Tidigare formuleringar kunde uppfattas som att nätkapaciteten bedömdes vara tillräcklig oavsett framtida utveckling. I dagsläget finns inte några förutsägbara utmaningar kopplade till nätkapaciteten. Det finns inte heller några kända större etableringar i kommunen som bedöms medföra behov av kapacitetsförstärkningar i elnätet fram till år 2034.

Kommentarer på avsnittet Utmaningar och vägar framåt

Biogasanläggning

Kapitlet om biogasproduktion har utvecklats i energiplanen för att förtydliga hur kommunen ser på biogasens roll i det lokala energisystemet. Bland annat har kommunens koppling till det planerade biogasinitiativet i Tibro och engagemanget från lokala aktörer inom de gröna näringarna beskrivits. Kommunen bedömer att den planerade anläggningen bidrar till att tillgodose det regionala behovet av biogasproduktion och att det i nuläget inte finns något identifierat behov av ett motsvarande initiativ inom kommunens gränser.

Vindkraftverkens påverkan på omkringliggande miljö

Avsnittet om vindkraft har kompletterats efter samrådet. Energiplanen tydliggör nu att ersättning av äldre vindkraftverk med större anläggningar kan medföra målkonflikter som behöver utredas vidare i samband med revideringen av kommunens vindbruksplan.

Kommentarer på avsnittet åtgärder

Utformningen av åtgärderna

Kommunen har ingen direkt rådighet över utbyggnaden av teknisk energiinfrastuktur utan är beroende av att privata och andra externa aktörer initierar och genomför sådana investeringar. Detta är anledningen till att energiplanens åtgärder formuleras som att kommunen är positivt inställd till olika typer av utbyggnader. Kommunen kan däremot genom sin planering signalera en positiv inställning till etableringar och utbyggnader av energiinfrastuktur samt verka för att sådana projekt kan prövas skyndsamt. Det innebär att kommunen vid inkomna ansökningar om planbesked eller bygglov i grunden är positiv till etablering av den infrastruktur som energiplanen pekar ut som viktig för energiomställningen.

Efter samrådet har markanspråket för ny vindkraft har uppskattats i energiplanen men har inte har gjorts för annan teknisk energiinfrastuktur. Vilka områden som är lämpliga för ny vindkraftsetablering kommer att utredas när kommunens vindbruksplan revideras. Arbetet med revideringen ska påbörjas senast under mandatperioden 2030-2034.

Formuleringen angående energieffektivisering har korrigerats utefter Länsstyrelsens synpunkter.

Formuleringen angående energilagring har korrigerats utefter Länsstyrelsens synpunkter. Den nya formuleringen är *Hjo kommun ska i all fysisk planering vara positiv till etableringar av energilagring vid kommunens fördelningsstationer.*

Laddinfrastruktur för transporter

Avsnittet Omställning av transporter har utvecklats efter samrådet. Energiplanen har kompletterats med resonemang kring det framtida behovet av laddinfrastruktur för personbilar och tung trafik samt övergripande principer för lokalisering av sådan infrastruktur. Avsnittet belyser även förhållandet mellan publik laddning och laddning vid bostäder samt de särskilda förutsättningar som kulturmiljön i Hjo tätort medför för framtida utbyggnad av laddinfrastruktur.

Kommentarer på bedömning av betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsens yttrande under avsnittet föranleder inga ändringar.

6. Omställning Hjo

Vi i Omställning Hjo har tagit del av förslag till Energiplan för Hjo kommun.

Omställning Hjo är en arbetsgrupp inom Hjobygdens Naturskyddsförening. Vi har tagit del av kommunens förslag till ny energiplan och har utifrån det följande reflektioner som vi vill framhålla.

Energifrågornas hantering är inte avgränsat till den enskilda kommunen. Förändringarna av klimatet är tillsammans med hoten mot den biologiska mångfalden de allvarigaste kriserna för mänsklighetens överlevnad.

Omställning av energisystem behöver ske och fossila utsläpp upphöra om vi ska undvika katastrofala klimatförändringar. Enligt FN:s klimatpanel (IPCC) bedöms den globala uppvärmningen nå eller överstiga 1,5-gradersgränsen som ett 20-årigt genomsnitt under den första halvan av 2030-talet. Vi anser att framtidens energisystem ska vara förnybart.

En redovisning hur kommunen uppfyller Parisavtalet om att begränsa den globala uppvärmningen genom att minska utsläppen av växthusgaser är önskvärd. Redovisningen kan med fördel ske med en koldioxidbudget. Enligt beräkningar från Klimatkollen och organisationen Newsworthy återstod det under våren 2024 knappt 43 200 ton i kommunens koldioxidbudget. Utsläppsnivåerna måste minska med omkring 23-31 % per år för att kommunen ska klara sin del av Parisavtalet.

Mätbara klimatmål kopplade till Parisavtalet för både kommungeografi och kommunkoncern bör antas i energiplanen. En klimatplan som visar hur klimatmålen ska uppnås bör tas fram. De kommunala klimatmålen, liksom kommunens energimål, bör anges under egna rubriker.

Av energiplanens syfte bör tydligt framgå att planen också eftersträvar att minska belastningen på klimat och miljö.

Planens genomförande bör tydligare redovisas. Vi anser att det är viktigt att redovisa hur kommunens arbete med planen ska gå till. Arbetet bör läggas fast i en åtgärdslista där också vem som är ansvarig för respektive åtgärd anges. Även listade åtgärder följs upp årligen.

Energiplanens koppling till de globala målen i Agenda 2030 bör redovisas. Agenda 2030-mål som kan kopplas till energiarbetet är:

- Mål 7 - Hållbar energi för alla. Det handlar om att säkerställa tillgång till ekonomiskt

överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern förnybar energi.

- Mål 9 - Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen
- Mål 13 - Bekämpa klimatförändringar

En ökad diversifiering av fjärrvärmens produktionsmix är positivt. Vi anser att solenergi bör väljas i första hand som alternativ uppvärmningslösning.

Betydelsen av den planerade satsningen på en regional produktion av biogas kan ytterligare uppmärksammas i energiplanen. Biogasen skulle kunna bidra till en omställning för minskat fossilberoende i jordbruket, men också medverka till att snabba på omställningen av fordonsflottan i övrigt.

Kommunens kommentar:

Kommunen håller med om att energi- och klimatfrågor är nära sammankopplade. För energiplanen har dock en avgränsning gjorts där fokus ligger på energifrågor. Energiplanens syfte är att "konkretisera den politiska viljeriktningen för hur energiomställningen till ett fossilfritt energisystem ska genomföras och hur en robust energiförsörjning ska uppnås". Kommunen bedömer att föreslagna åtgärder bidrar till att uppfylla de lokala, regionala, nationella och internationella mål kopplade till klimat- och energi som presenteras under rubriken mål.

Kommunen har inte ensam rådighet över energisystemets utveckling utan är beroende av samverkan med andra aktörer. Energiplanen har därför tagits fram i bred samverkan både internt inom kommunen och externt med aktörer såsom Hjo Energi och berörda elnätsbolag. Involverade aktörer är medvetna om sina roller i genomförandet av planen och om den rådighet de har inom respektive ansvarsområde. Energiplanen kommer att följas upp, rapporteras och utvärderas löpande under planperioden. Detta kommer bland annat att ske genom aktualitetsprövning i planeringsstrategin och återrapporering till politiker.

Som det beskrivs i energiplanen planeras en större biogasanläggning i Tibro där flera av kommunens gröna näringar är engagerade. Kommunen bedömer därför att det inte finns ett behov av samverkan kring biogasproduktion på kommunal nivå. Avsnittet om biogas har utvecklats efter samrådet.

Energiplanen kompletteras med de globala målen i Agenda 2030.

7. Karlsborgs kommun

Karlsborgs kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Hjo kommuns förslag till energiplan för perioden fram till 2040.

Karlsborgs kommun ser positivt på förslaget och bedömer att energiplanen utgör ett viktigt strategiskt underlag för en trygg, robust och långsiktigt hållbar energiförsörjning. Vi delar den övergripande inriktningen att utveckla ett robust, flexibelt och motståndskraftigt energisystem.

Vi vill särskilt lyfta fram Hjo kommuns ambition att vidmakthålla sin position som nettoexportör av elenergi. Den lokala elproduktionen är betydelsefull för den fortsatta elektrifieringen och för att möta framtida behov i Skaraborg. Det är därför positivt att planen uppmärksammar behovet av generationsväxling inom vindkraften och att befintlig energiinfrastruktur kan tas tillvara.

Karlsborgs kommun ser även positivt på satsningen på energilagring och flexibilitet. Lokal energilagring kan bidra till att hantera variationer i elproduktionen, minska belastningen på elnäten och stärka energisystemets robusthet och beredskap. Även fjärrvärmens strategiska betydelse är väl beskriven. Fjärrvärme kan minska elanvändningen för uppvärmning och därmed frigöra elkapacitet för bland annat transporter och näringsliv. Att samtidigt arbeta för en långsiktig diversifiering av fjärrvärmens produktionsmix är en positiv och framåtsyftande inriktning.

Karlsborgs kommun vill slutligen framhålla vikten av fortsatt samverkan inom Skaraborg. Energiförsörjning, elektrifiering och beredskap är frågor som sträcker sig över kommungränserna. Hjo kommuns energiplan ligger väl i linje med Skaraborgs gemensamma energiförsörjningsplan och bidrar till den delregionala utvecklingen.

Karlsborgs kommun tillstyrker Hjo kommuns förslag till energiplan och ser positivt på den föreslagna inriktningen. Vi tackar Hjo kommun för möjligheten att yttra oss och ser fram emot fortsatt samverkan kring energiförsörjning och beredskap i Skaraborg.

Kommunens kommentar:

Karlsborgs kommuns yttrande föranleder inga ändringar.

Ändringar efter samråd

Hjo kommun har bedömt att det är lämpligt att gå vidare med följande justeringar:

Energiplan

- Tillkommande av kapitlet *Framtidsscenarier för Hjo kommuns energisystem till 2040*
- Ändring av åtgärder
 - Hjo kommun ska revidera och fördjupa kommunens vindbruksplan senast mandatperioden 2030-2034.
 - Hjo kommun ska fortsatt genomföra ytterligare energibesparingsåtgärder inom sitt fastighetsbestånd i enlighet med Europeiska unionens nya direktiv om energieffektivitet och byggnaders energiprestanda.
 - Hjo kommun ska i all fysisk planering vara positiv till etableringar av energilagring vid kommunens fördelningsstationer.
- Korrigering av text i kapitlen
 - Bakgrund s.3
 - Begränsningar i vindkraftverken s. 24
 - Biogasproduktion s.17
 - Energianvändning s.18
 - Energidistribution s.11
 - Mål s. 4
 - Omställning av transporter s.32-33

Miljökonsekvensbeskrivning

- Korrigering av text i kapitel Betydande miljöeffekter s.6

Samrådsredogörelsen har upprättats av Hjo kommun

Upprättad av

Lucas Liebler, Planarkitekt

Mia Grönholdt, Verksamhetsutvecklare samhällsbyggnad